

Referat fra møte i vann og avløpsgruppa i Haugalandet vannområde

Møte: Fredag 22. september, Tysvær rådhus

Til stede:		
Karmøy kommune	Elin Olsgård	X
Bokn kommune	Kjell Arne Valentinsen	X
Vindafjord kommune	Johannes Handeland	X
Vindafjord kommune	Hildbjørg Fludal	Meldt forfall
Haugesund kommune	Torbjørn Pedersen	X
Tysvær kommune	Ragnar Vikshåland	X
Tysvær kommune	Birgitte Kihle	X
Sekretariat vannområde Haugalandet	Sven-Kato Ege	X

Sak 1 Godkjenning av referat fra forrige møte i arbeidsgruppa

Vann og avløpsgruppen i Haugalandet vannområde godkjente referatet fra gruppens forrige møte 20. juni 2017.

Elin Olsgård fra Karmøy kommune ønsket å vite om det hadde blitt avholdt en befarings langs Sakkestadbekken for vannområdeutvalget 19. september. Sekretariatet viste til at møtet i vannområdeutvalget ble utsatt på grunn av få saker, og i påvente av en større leveranse fra arbeidsgruppa angående status for kommunenes prioriterte vannforekomster.

Vann og avløpsgruppen ønsker å bli fullt underrettet om hva de andre gruppene arbeider med. Sekretariatet merket seg dette, og vil ha et fast punkt i sakslista som følger opp dette.

Vedtak sak 1:

Vann og avløpsgruppa i Haugalandet vannområde godkjenner referatet fra møtet i gruppa (20.6.2017).

Sak 2 Spredte avløp

Utslipp fra private avløpsanlegg er registrert som én av de større påvirkningene i vannregion Rogaland. I regional plan for vannforvaltning i Rogaland peker man på tilknytning av spredte avløp til offentlig nett og pålegg om oppgradering av spredte avløp som miljøforbedrende tiltak.

På bakgrunn av at flere av vannområdets kommuner har spredte avløp medvirkende til at vannforekomster ikke oppnår god miljøtilstand, ønsket VA-gruppen å løfte fokuset rundt problematikken.

Man tok en «runde rundt bordet», slik at hver kommune fikk presentere hva som gjøres av konkret arbeid rundt spredte avløp.

Tysvær kommune:

- Det er nok å ta tak i. Det kommer inn mange avvik. Det er HIM (Haugaland Interkommunale miljøverk) som melder dette inn når de er ute på slamtømming. Det er kapasitetsproblemer i kommunen som fører til at man ikke får fulgt opp hvert enkelt avvik.
- Kommunen har sendt flere av nøkkelpersonene som jobber med spredte avløp på tilsynskurs.
- Det ble spurt om det vil være mulig å få politikerne til å vedta et tilsynsgebyr for å følge opp private avløp. Tysvær kommune svarte at det per nå er ikke lagt inn i budsjettet. Politikerne må overbevises om at arbeidet er så viktig at det rettferdiggjør et tilsynsgebyr.
- Man følger opp og behandler utslippssaker

Vindafjord kommune:

- Det er ikke vedtatt noe tilsynsgebyr, men man jobber med dette. Slik kan en, helt eller delvis, få finansierte en stilling / ansatt en person som kan foreta tilsyn. I så henseende kan et samarbeid mellom flere kommuner om en slik stilling være interessant.

- Per nå får man ikke fulgt opp nye eller gamle spredte avløp.

Bokn kommune

- På grunn av kapasitetsproblemer er det vanskelig å få fulgt opp spredte avløp.

- Kommunen får merknader fra HIM om feil og mangler, men har ikke mulighet til å følge opp alt. Man er derfor prisgitt at husstandene selv tar ansvar.

Haugesund kommune

- I 2010 fikk man laget en forskrift om private avløp. Forskriften tar for seg regelverket med hensyn til ulike soner, og viser til tilsyn og rapporteringsplikt for spredte avløp og våtmarksanlegg. De første årene etter at forskriften ble vedtatt var man gode til å følge opp dette, mens det i den senere tid har blitt noe utvannet. Man viste til at det i større grad kan være hensiktsmessig å bruke «skippertak» i soner for å følge opp private avløp. Dette kan tenkes gjort i området rundt Viksefjorden. Før man går i gang, ønsker man en kartlegging av hvor og hvor store utfordringene i dette området er, før man starter på et større saneringsprosjekt. En slik kartlegging vil gi en større politisk legitimitet overfor politikerne.

- Kommunen prioriterer helst å gi pålegg til husstander i urbane strøk om å koble seg til offentlig avløpsnett.

Karmøy kommune

- Situasjonen rundt private avløpsløsninger er litt den samme for de andre kommunene. Man mangler kapasitet til å følge opp alt.

- Man behandler søknader, og ser til at renseløsningene tilfredsstillende kravene.

- Hvis noen ringer kommunen om et forurensningstilfelle, så griper man inn for å rydde opp.

- Det er et stort behov for å få en bedre oversikt. Det er mye spredt og gammelt.

Etter at kommunene hadde fått fremlagt sine utfordringer rundt temaet, ønsket man å diskutere hvordan man best mulig skal møte dem.

Kjell Arne Valentinsen så nytten av å få på plass en felles plattform for å løse dette. Han mente at ved å ha en felles form å varsle på samt å få et felles regelverk for rørleggere og skjemaer, vil arbeidet forenkles i kommunene og hos andre aktører. Det ble også diskutert om det kunne være aktuelt å ha like renskrav for like soner på tvers av kommunene, siden mange vannforekomster deles av flere kommuner. Elin Olsgård så for seg og muligens revidere og oppgradere de eksisterende kravene i en ny felles forskrift. Torbjørn Pedersen viste til at Haugesund kommune har kompetanse i utformingen av en slik forskrift, men at det vanskelig lar seg forsvare å bruke store ressurser på denne problemstillingen av hensyn til kommunens relativt få private avløp. Til utarbeidelsen av en

forskrift vil det måtte avsettes ressurser, noe som virket å være utfordrende for flere av kommunene. Samtidig så Elin Olsgård for seg at det avsettes penger til en stilling som eventuelt kan følge opp en lokal forskrift. Det ble også vist til at en lokal forskrift vil gjøre det lettere å skrive saker til politikerne.

Problemstillinger rundt spredte avløp opptok møtedeltakerne, og temaet vil tas opp som første sak på neste møte, og vies god tid. Man må diskutere om det er mest hensiktsmessig å utarbeide en felles forskrift for spredte avløp, som på Jæren, eller kun ha et felles samarbeid og omforent forståelse knyttet til tilsynsdelen hos kommunene og andre aktører involvert. Det er ønskelig å se på mulighetene for å ansette fagperson(er) som skal følge opp spredte avløp innad i/mellom kommunen(e).

Sak 3 Tilførsler av næringsstoffer til sårbare vassdrag

Stakkestadvatnet er drikkevannskilde for 45 000 personer i Haugesund, Tysvær og Sveio kommuner. Drikkevannskilden er omfattet av en rekke klausuleringsbestemmelser som skal hindre sig av næringsstoffer til vannet. Allikevel ser man en jevn tilførsel fra landbruksarealer.

Torbjørn Pedersen orienterte om utfordringene, og viste til at Haugesund tar et stort ansvar i bevaringen av drikkevannet. Det ble også nevnt at det ikke finnes mange gode drikkevannsforekomster på Haugalandet, og at det er særlig viktig å ta vare på de eksisterende. Dette gjelder også for fremtiden, hvor flere kommuner kanskje vil måtte koble seg på samme drikkevannskilde. Kjell Arne Valentinsen viste til at man i Bokn kommune også har utfordringer med sitt drikkevann.

Torbjørn Pedersen fortalte at man i arbeidet med utarbeidelsen av klausuleringsbestemmelsene med hensikt ikke hadde vært for strenge, men at man med økte næringstilførsler nå vurderer å skjerpe bestemmelsene. Det må også tas høyde for mer ekstremvær og dermed større grad av klimatilpasning i tiden fremover. Han fortalte også at det ønskes og gjøres en biologisk undersøkelse ved bruk av vannforskriftens biologiske kvalitetselementer. Sekretariatet mente dette kunne være lurt fordi man ikke har gjort dette tidligere i vannet, og for og eventuelt på sikt vise til en forverring av miljøtilstanden.

Sekretariatet henviste til at det finnes en tilskuddsordning i regi av Fylkesmannens landbruksavdeling, kalt regionalt miljøprogram, som skal motivere bønder til å gjøre positive vannmiljøtiltak nær sårbare vassdrag. Kanskje vil det være mulig å innlemme nedbørsfeltet til Stakkestadvatnet i ordningen. Det beror selvsagt på at et slikt tiltak vil ha en større effekt enn allerede eksisterende tiltak.

Sekretariatet vil kontakte Fylkesmannens landbruksavdeling og Haugesund kommunes Svein Magnus Tveit for videre dialog.

Sak 4 Påslipp fra industri og andre virksomheter på offentlig nett

Torbjørn Pedersen fra Haugesund kommune orienterte om at kommunen har utarbeidet et utkast til lokal forskrift om påslipp fra industri, restauranter osv. til offentlig avløpsnett. Han fortalte videre at man vurderer å stille krav overfor de andre kommunene man har et avløpssamarbeid med (Karmøy og Sveio), om å innføre tilsvarende krav til påslipp. Man ønsket en diskusjon.

Torbjørn Pedersen forklarte at store deler av innholdet i utkastet er hentet fra andre kommuners forskrifter for påslipp, og at man håper å ha det ferdig før årsskiftet. I arbeidet med utarbeidelsen har Haugesund kommune rundt regnet brukt et 40 % årsverk. Det ble stilt spørsmål til hvordan Karmøy stiller seg til en felles lovforståelse, slik at man unngår to forskrifter. Karmøy stilte seg positivt til dette, men ønsket å få utkastet til høring. Haugesund så positivt på dette. Det ble også hentydet til at man muligens bør lage en veiledning til forskriften.

Det ble spurt om overvann også omfattes av forskriften, men det ble vist til at overvann i utgangspunktet skal være rent, og skal på spillvannsnettet. Overvann og overløp er i utgangspunktet hovedprioritet i Haugesund kommune, men et større antall fettutskillere på indre kai, har ført til et stort fokus på påslipp fra virksomheter på offentlig nett. Slik ønsker man å unngå høy tilsynsfrekvens, og dermed spare kostnader.

Det var enighet om at Haugesund kommune innkaller til et møte med Karmøy og Sveio kommuner, for å jobbe videre med utkastet til en lokal forskrift for påslipp på offentlig avløpsnett.

Sak 5 Deltakelse fra Fylkesmannen i VA-gruppa

Sekretariatet viste til at det i Jæren vannområdets VA-gruppe sitter en representant fra Fylkesmannens forurensningsseksjon som leder. Man ønsket en diskusjon blant deltakerne om det var interessant å invitere Fylkesmannen inn fast eller etter behov i gruppa.

Det var enighet om å invitere Fylkesmannens forurensningsseksjon inn i VA-gruppa som fast deltaker. Det ble nevnt at det kunne være greit å ha en myndighet som kan presse og utfordre kommunene litt, i tillegg til at både Fylkesmann og kommuner jobber med mange av de samme problemstillingene. Det ble også pekt på at en eventuell representant må inneha VA-kompetanse.

Sekretariatet vil ta dette videre, og gå i dialog med Fylkesmannen om en eventuell tilstedeværelse i gruppa.

Sak 6 Møteplan for Haugalandet vannområdes vann og avløpsgruppe (2017)

- Haugesund kommune inviterer kommunene Karmøy og Sveio til et dialogmøte om utkast til en lokal forskrift for påslipp til offentlig avløpsnett. Det blir muligens en orienterings sak på neste møte.

Arbeidet med en fellesløsning rundt spredte avløp blir sak 1 på neste møte. **Dermed må hver kommune ha med seg de rette personene til den aktuelle sak.**

På neste møte vil man også legge frem en møteplan gjeldende for 2018.

Dato, tid	Utvalg/gruppe/seminar ol.	Vert/sted	Tema/saker
13. nov. Kl. 9.00-12.00	VA-gruppa i Haugalandet vannområde	Tysvær rådhus	- Fellesløsning rundt spredte avløp